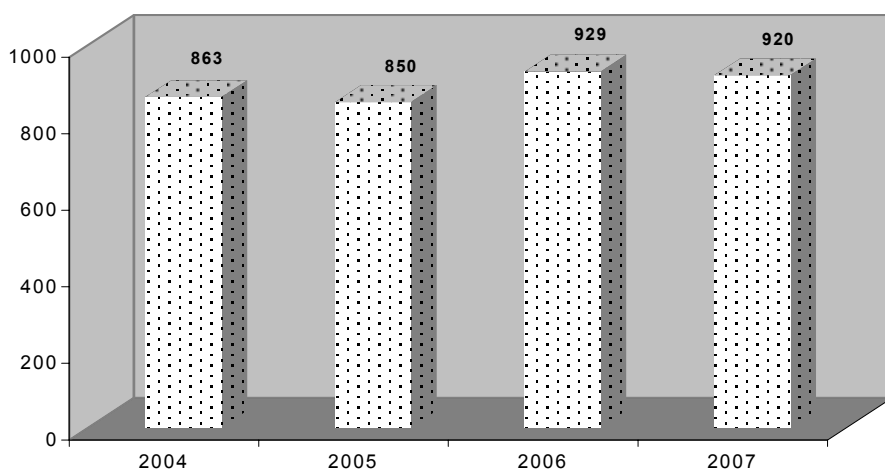

KIAUŠINIAI / EGGS

Keletą pastarųjų metų Lietuvoje kiaušinių suvartojimas mažėja. Vienam šalies gyventojui kiaušinių tenka mažiau nei ES vidurkis. Dėl spartesnio jų vartojimo mažėjimo nei gamybos lėtėjimo Lietuvoje apsirūpinimas jais gerėja. Pastarasis rodiklis siekia apie 140 proc. ir gerokai viršija ES vidurkį. Tačiau dėl aplinkinėse rinkose didėjančios paklausos auga ir kiaušinių eksporto apimtys, ir jų kainos.

Vidaus rinka. 2007 metais, kaip ir kasmet, kiaušinių daugiausia surinkta per pirmąjį pusmetį. Jų surinkimas buvo 1 proc. mažesnis nei 2006-aisiais (1 pav.). Dėl šalies gyventojų kiaušinių vartojimo mažėjimo galima prognozuoti, kad ir ateinančiais metais jų gali būti surinkta mažiau.

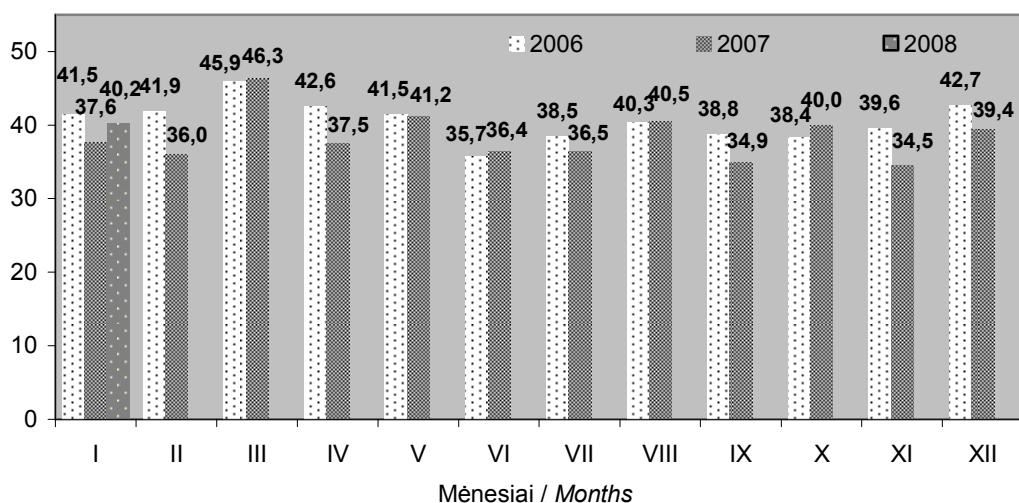
1 pav. Kiaušinių surinkimas Lietuvoje 2004–2007 metais, mln. vnt.

Figure 1. Production of eggs in Lithuania in 2004–2007, mill. pieces

Šaltinis: Statistikos departamento prie LRV duomenys.

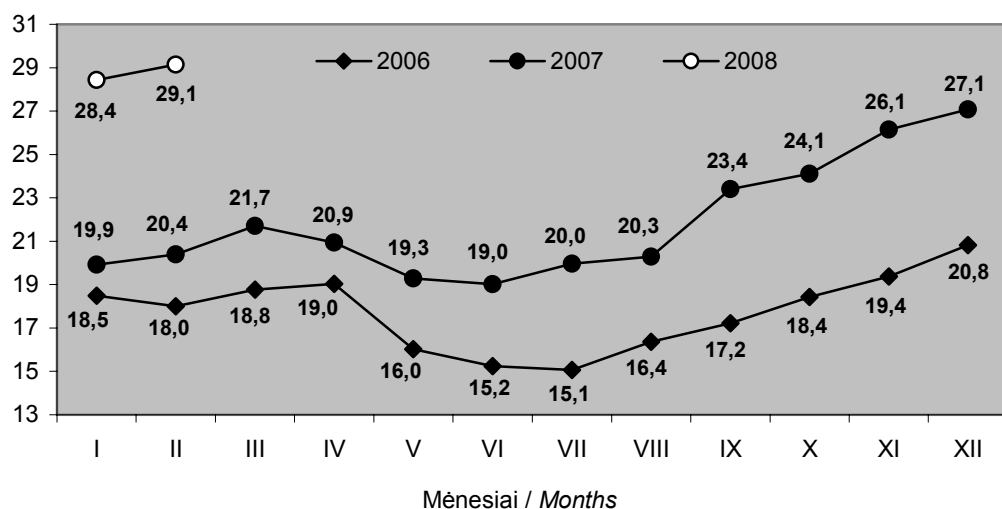
Per 2007 metus Lietuvoje supirka 50,1 proc. surinktų kiaušinių (460,8 mln.) – 5,5 proc. mažiau nei 2006-aisiais. Supirkimų apimtys atskirais mėnesiais buvo nevienodos (2 pav.), tam įtakos turėjo kiaušinių vartojimo tradicijos. Remiantis ankstesnių metų duomenimis, 2008 metų pradžioje kiaušinių turėtų būti superkama daugiau. Tačiau atsižvelgiant į kiaušinių kainų tendencijas, galima prognozuoti, kad supirkimas šiemet bus mažesnis nei pernai tuo pačiu metu.

2007 metais vidutinė didmeninė A klasės kiaušinių pardavimo kaina buvo 23,2 proc. didesnė negu 2006-aisiais (3 pav.). O 2008 metų pradžioje vidutinė didmeninė A klasės kiaušinių pardavimo kaina net 42,9 proc. viršijo 2007 metų to paties laikotarpio kainą. Prognozuojama, kad ir toliau situacija nesikeis. L grupės kiaušiniai 2007-aisiais vidutiniškai buvo 23,3 proc., M grupės – 23,5 proc. brangesni nei 2006 metais. L grupės kiaušinių didmeninė kaina buvo vidutiniškai 2,8 proc. didesnė už M grupės. 2008 metų pirmuosius du mėnesius kiaušinių kaina ir toliau sparčiai kyla. Tokiam kainų kilimui įtakos turi aplinkinėse rinkose auganti kiaušinių paklausa.

2 pav. Kiaušinių supirkimas Lietuvoje 2006–2008 metais, mln. vnt.
Figure 2. Purchase of eggs in Lithuania in 2006–2008, mill. pieces

Šaltinis: Statistikos departamento prie LRV duomenys.

3 pav. Šviežių supakuotų A klasės kiaušinių vidutinės didmeninės kainos (be PVM) Lietuvoje 2006–2008 metais, Lt/100 vnt.

Figure 3. Average wholesale prices (VAT excl.) of fresh eggs (Class A, packed) in Lithuania in 2006–2008, Lt/100 pieces

Šaltinis: ŽŪMPRIS.

2007 metais ne tik Lietuvoje, bet ir kitose ES valstybėse, išskyrus Malta, kur kiaušiniai kainavo 2,6 proc. pigiau, kiaušinių didmeninės kainos buvo aukštesnės nei praėjusiais metais. 2008 metų pradžioje, palyginti su tuo pačiu 2007-ųjų laikotarpiu, ES ir vėl buvo pastebimas gana didelis kiaušinių brangimas (1 lentelė). Labiausiai kiaušiniai pabrango Bulgarijoje – 50,2 proc., o atpigo tik Slovėnijoje – 3,8 proc. Didžiausia ES jų didmeninė kaina 2008-ųjų sausio–vasario mėnesiais buvo Švedijoje (48 proc. viršijo ES vidurkį), o žemiausia – Nyderlanduose (18,6 proc. buvo mažesnė už ES vidurkį). Lietuviškų kiaušinių didmeninė kaina nebebuvo tokia konkurencinga ES kaip prieš metus. Ji 2008 metų sausio–vasario mėnesiais buvo 7,7 proc. didesnė nei ES vidurkis, nors prieš metus beveik 9 proc. nuo jo atsiliko.

1 lentelė / Table 1

**Šviežių L–M grupės kiaušinių vidutinės didmeninės kainos ES valstybėse
2007 ir 2008 metų sausio–vasario mėnesiais, Lt/100 kg**
*Average wholesale prices of fresh eggs (group L–M) in EU countries
in January–February 2007 and 2008, Lt/100 kg*

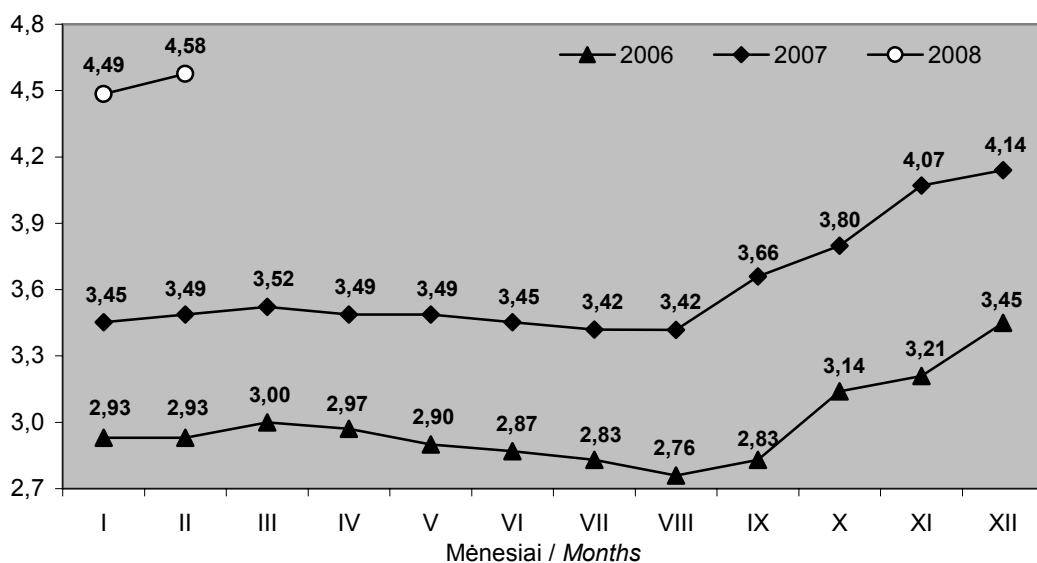
Šalis / Country	2007	2008	Pokytis, proc. Change, %
Nyderlandai / Netherlands	300,4	348,0	115,8
Belgija / Belgium	289,8	384,3	132,6
Ispanija / Spain	320,2	388,2	121,2
J. Karalystė / United Kingdom	383,3	392,5	102,4
Prancūzija / France	314,4	393,2	125,1
Malta / Malta	299,4	400,7	133,8
Portugalija / Portugal	338,2	401,4	118,7
Vokietija / Germany	324,6	404,5	124,6
Slovėnija / Slovenia	421,2	405,0	96,2
Slovakija / Slovakia	323,0	406,4	125,8
Austrija / Austria	334,4	412,5	123,3
Vengrija / Hungary	366,5	418,7	114,2
Bulgarija / Bulgaria	281,6	423,0	150,2
Estija / Estonia	302,7	423,4	139,9
Rumunija / Romania	362,7	427,1	117,7
Suomija / Finland	390,9	433,3	110,8
Čekija / Czech Republic	320,4	442,7	138,2
Lenkija / Poland	332,6	443,8	133,4
Latvija / Latvia	336,1	448,1	133,3
Lietuva / Lithuania	327,3	460,7	140,8
Graikija / Greece	365,0	471,1	129,1

Šalis / Country	2007	2008	Pokytis, proc. Change, %
Airija / Ireland	415,8	509,8	122,6
Kipras / Cyprus	398,2	534,0	134,1
Danija / Denmark	472,0	538,8	114,2
Italija / Italy	521,8	575,3	110,3
Švedija / Sweden	544,8	632,8	116,1
ES / EU	358,5	427,6	119,3

Šaltinis: ŽŪMPRIS.

Ir didmeninė, ir mažmeninė kiaušinių kaina Lietuvoje 2007 metais viršijo 2006-ųjų lygį. 2008-aisiais mažmeninė kiaušinių kaina Lietuvoje ir toliau auga. Šių metų sausio–vasario mėnesiais ji buvo beveik trečdaliu (30,5 proc.) didesnė nei pernai ir 54,6 proc. viršijo 2006-ųjų kainą (4 pav.). Kadangi didmeninė kiaušinių kaina sudaro didžiąją mažmeninės kainos dalį ir labai ją veikia (5 pav.), prognozuojama, kad mažmeninė kaina 2008-aisiais nuo kovo mėnesio iki metų vidurio gali sumažėti apie 4 proc., tačiau ir toliau išliks aukštesnė nei 2007 metais.

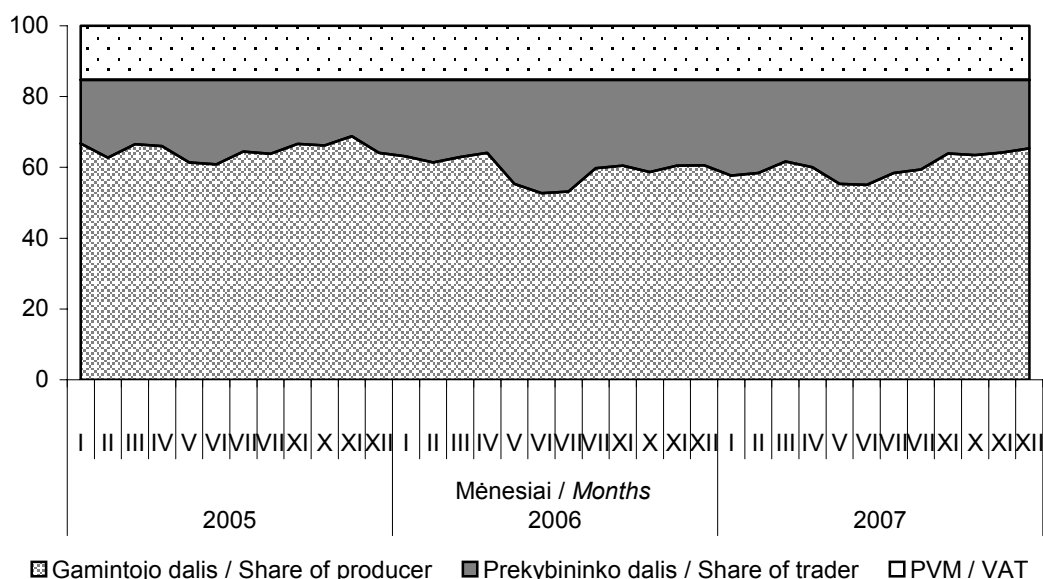
Žemės ūkio rūmų duomenimis, turguje kiaušinių kainos didėjo (su tam tikrais svyravimais) (6 pav.). 2007 metais turguje kiaušinių kaina vidutiniškai buvo 12,4 proc. didesnė nei 2006-aisiais, o per 2008-ųjų pirmuosius du mėnesius ji 19,2 proc. viršijo prieš metus tuo pačiu laikotarpiu buvusią kainą. Turguje kiaušinių kaina šiemet apie 4 proc. mažesnė nei prekybos centruose parduodamų.

4 pav. Mažmeninės kiaušinių kainos Lietuvoje 2006–2008 metais, Lt/10 vnt.

Figure 4. Retail prices of eggs in Lithuania in 2006–2008, Lt/10 pieces

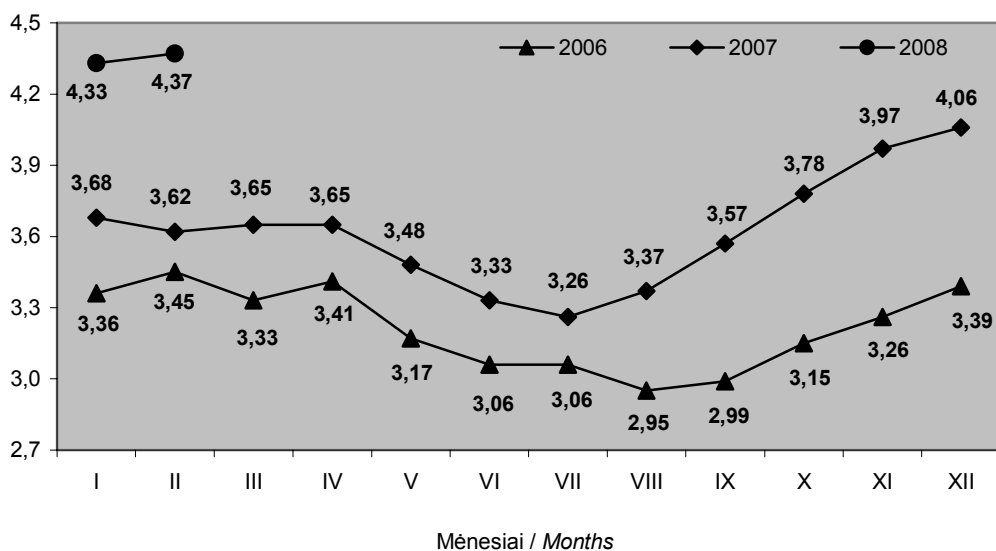
Šaltiniai: Statistikos departamento prie LRV duomenys; ŽŪMPRIS.

5 pav. Kiaušinių kainų grandinė 2005–2007 metais, proc.

Figure 5. Structure of egg prices in 2005–2007, per cent

Šaltiniai: Statistikos departamento prie LRV duomenys; ŽŪMPRIS.

6 pav. Kiaušinių kainos Lietuvos turguose 2006–2008 metais, Lt/10 vnt.

Figure 6. Prices of eggs in local markets in Lithuania in 2006–2008, Lt/10 pieces

Šaltinis: Žemės ūkio rūmų duomenys.

Visose trijose Baltijos šalyse kiaušiniai mažmeninėje prekyboje tiriamuoju laikotarpiu pabrango. Lietuvos ir Latvijos kiaušinių rinkos 2007 metais buvo labai panašios, ir jose kiaušinių kaina beveik 18,7 proc. viršijo kainą Estijoje. Estijos kiaušinių rinka išsiskyrė tuo, kad joje mažmeninė kiaušinių kaina visada buvo mažiausia ir didėti pradėjo maždaug metais vėliau nei Lietuvoje ar Latvijoje (2 lentelė).

2 lentelė / Table 2

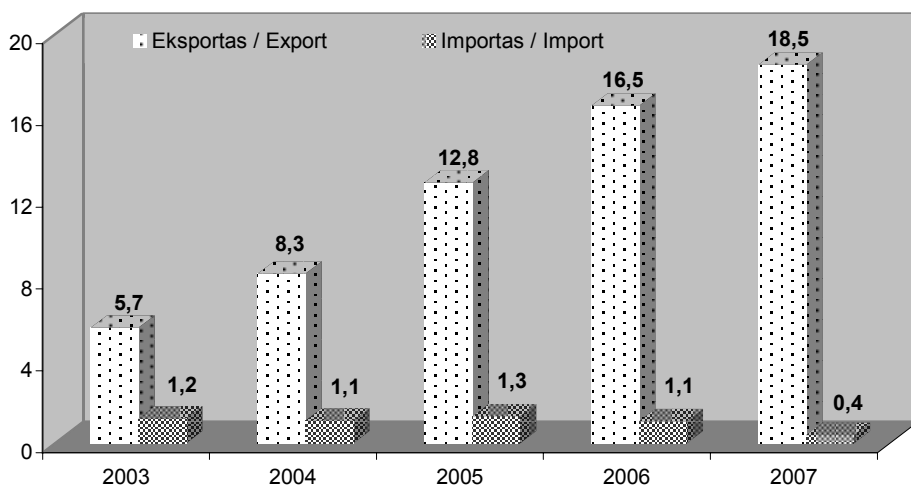
Vidutinės mažmeninės kiaušinių kainos Baltijos šalyse 2006 ir 2007 metais, Lt/10 vnt.

Average retail prices of eggs in the Baltic States in 2006 and 2007, Lt/10 pieces

Šalis / Country	2006	2007	Pokytis, proc. Change, %
Lietuva / Lithuania	2,99	3,62	121,2
Latvija / Latvia	3,14	3,62	115,4
Estija / Estonia	2,75	3,05	110,9

Šaltinis: Statistikos departamento prie LRV duomenys.

Užsienio prekyba. Pastarųjų metų užsienio prekybos naminių paukščių kiaušiniais balansas buvo teigiamas. Lietuvoje 2007 metais paukščių kiaušinių eksportas viršijo importą daugiau nei 46 kartus (7 pav.). Tiriamuoju laikotarpiu iš Lietuvos eksportuota apie 40,3 proc. surinktų kiaušinių (18,5 tūkst. t už 57,6 mln. Lt), arba 12,1 proc. daugiau ir už 29,9 proc. didesnę sumą nei prieš metus. Vidutinė vieno išvežtų kiaušinių kilogramo kaina buvo didesnė 0,43 Lt, arba 15,9 proc., nei 2006-aisiais.

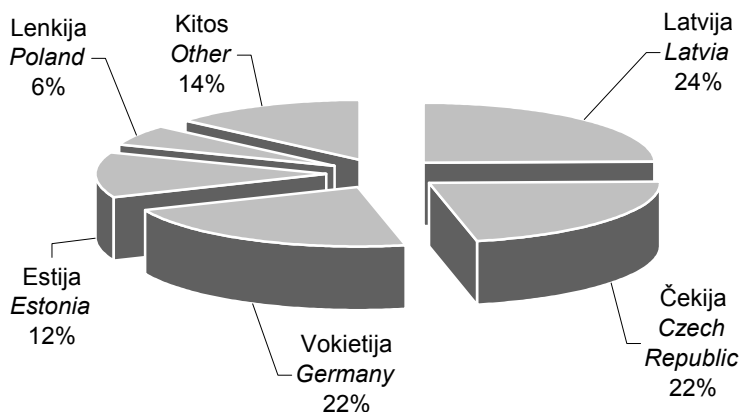

7 pav. Lietuvos užsienio prekyba kiaušiniais 2003–2007 metais, tūkst. t

Figure 7. Lithuanian foreign trade in eggs in 2003–2007, thou t

Šaltinis: ŽŪM užsienio prekybos duomenų bazė (Statistikos departamento duomenys).

Daugiausia naminių paukščių kiaušinių 2007-aisiais eksportuota į Latviją (4,6 tūkst. t), Čekiją (4,1 tūkst. t) ir Vokietiją (4,0 tūkst. t) (8 pav.). Iš viso kiaušinių iš Lietuvos išvežta į 16 ES šalių bei Rusiją ir Liberiją.

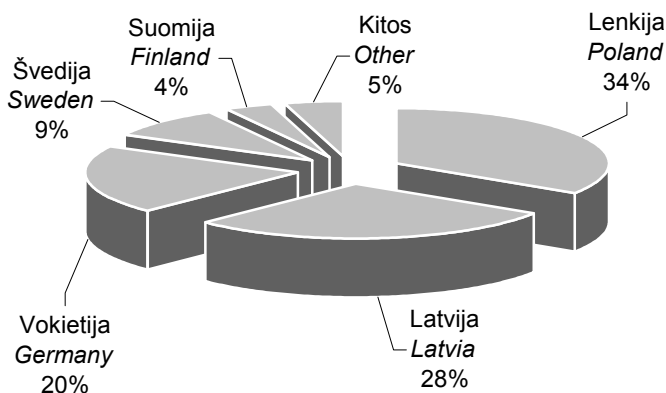

8 pav. Kiaušinių eksporto struktūra 2007 metais

Figure 8. Structure of egg exports in 2007

Šaltinis: ŽŪM užsienio prekybos duomenų bazė (Statistikos departamento duomenys).

2007 metais naminių paukščių kiaušinių į Lietuvą įvežta iš 9 ES šalių, daugiausia iš Lenkijos (138,0 t), Latvijos (113,4 t) ir Vokietijos (82,5 t) (9 pav.).

9 pav. Kiaušinių importo struktūra 2007 metais

Figure 9. Structure of egg imports in 2007

Šaltinis: ŽŪM užsienio prekybos duomenų bazė (Statistikos departamento duomenys).

Per 2007 metus į mūsų šalį importuota 402,8 t kiaušinių už 3,8 mln. Lt. Tai sudaro apie 1 proc. Lietuvoje surenkamų kiaušinių. Šiais metais įvežta 62,6 proc. mažiau kiaušinių nei prieš metus. Tačiau vidutinė įvairaus apdorojimo vieno importuoto kiaušinių kilogramo kaina 2007 metais buvo 3,8 Lt, arba 67,9 proc., didesnė nei 2006-aisiais.